

макроекономічної ситуації в країні та світі. Зокрема, значне зниження активності підприємств на міжнародній арені пов'язані із втратою довіри до вітчизняних підприємств та посиленням фінансово-економічної й політичної кризи країни.

Обмеженість фінансових ресурсів у суб'єктів господарювання викликає погіршення його фінансової безпеки. Найбільш гостро дане питання стосується матеріально-технічної бази виробництва, висока вартість якої є невід'ємною для малих та середніх підприємств. Це впливає на зниження якості виробництва, погіршення експортного потенціалу, оскільки зменшується парк нової високоефективної техніки та обладнання, а капітальний і поточний ремонт існуючих не проводиться через ціну запасних матеріалів.

Фінансове забезпечення розвитку сільського господарства реалізується шляхом розширення джерел фінансових ресурсів підприємств галузі. Серед пріоритетних джерел фінансових ресурсів варто віднести лізинг, компенсація кредитів, фондові біржі, іноземні інвестиції та благодійні фонди. Фінансова безпека розвитку суб'єктів господарювання потребує ефективного фінансового забезпечення, яке досягається шляхом залучення альтернативних джерел фінансування.

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Сиволап Л. А., к.е.н., доцент,
Донецький державний університет управління*

Розвиток та тенденції сучасної світової та національної економіки вимагають від суб'єктів господарювання знаходити нові напрямки та механізми свого розвитку. Тому як сучасна політична, економічна та соціальна ситуація не дають можливість підприємствам працювати у звичайному (незмінному) режимі. Розвиток інноваційної діяльності на підприємстві є одним з головних факторів, який може допомогти підприємству утримати свої конкурентні позиції та мати змогу розвиватись відповідно сучасним вимогам.

На рівні підприємства результативність інноваційної діяльності можна оцінити через такі показники як:

- інноваційна активність підприємства;
- виробництво і випуск інноваційної продукції;
- забезпечення конкурентоспроможності продукції.

Тут факторами, що сприяють отриманню результативності, служать:

- створення сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату на підприємстві;
- відповідність внутрішньої інноваційної політики підприємства регіональній та державній інноваційній політиці;
- інноваційний менеджмент;
- наявність стратегії інноваційного розвитку;
- наявність інтелектуального потенціалу [1].

Для того щоб ефективно впроваджувати та розвивати інноваційну діяльність на підприємстві необхідно мати відповідне фінансове забезпечення. Рівень та необхідний обсяг фінансового забезпечення прямо пропорційно залежить від масштабності інноваційних проектів, які впроваджуються на підприємстві, таким чином, виходячи з цього, підприємство не може задовольнити свої інноваційні потреби лише власними коштами. Це свідчить про необхідність розробки механізмів залучення фінансових ресурсів за рахунок інших джерел (держава, зарубіжні інвестиції та інше).

У таблиці 1 представлено інформацію щодо показників інноваційної діяльності підприємств в Україні за 2010-2018 рр.

Таким чином, виходячи з даних табл. 1 бачимо, що кількість підприємств які займаються інноваційною діяльністю у 2018 році зросла на 2,15% відповідно до 2010 р. Однак у 2018 р. частка збиткових підприємств, які займаються інноваційною діяльністю склала 26,1% проти 42,7% 2010 р. Це свідчить про те, що багато підприємств не спроможні займатися інноваційною діяльністю, зокрема через брак фінансового забезпечення.

Кількість можливих джерел фінансування інноваційної діяльності є дуже різноманітною за своїм характером, вартістю, строковістю та за потреби дозволяє обрати найбільш раціональний варіант для фінансового забезпечення того чи іншого проекту. Незважаючи на це, Україна посідає останні місця у різних міжнародних рейтингах. Наприклад, за даними

Всеукраїнського всесвітнього форуму, що проводився у 2018 році, Україна займає 81 місце серед 137 держав, які було досліджено на готовність до інновацій. Ще один рейтинг було складено у 2018 році агентством Bloomberg, в якому Україна зайняла 53 позицію серед 60 держав за рівнем інноваційного розвитку. Дійсно, величина загальної суми витрат на інноваційну діяльність підприємств є вкрай низькою – щорічно на неї витрачається менше 1% від внутрішнього валового продукту. Для порівняння, у Європейському Союзі орієнтир для визначення достатності фінансування інновацій становить не менше 3% від ВВП країни. До того ж, 2/3 фінансових ресурсів має бути залучено з підприємницького сектору [2].

Таблиця 1

Показники інноваційної діяльності підприємств в Україні за 2010-2018 рр. [2]

Рік	Кількість підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, од.	Власні кошти, млн. грн.	Витрати на дослідження, млн. грн.	Частка збиткових підприємств
2010	301406	4775,2	996,4	42,7
2011	275691	7585,6	1079,9	36,5
2012	278453	7335,9	1196,3	37
2013	289338	6973,4	1638,5	35
2014	311104	6540,3	1754,6	34,5
2015	341578	13427	2039,5	26,7
2016	352604	22036	2457,8	27
2017	292433	7704,1	2169,8	27,6
2018	307885	10742	3208,8	26,1

Таким чином, інноваційна діяльність для підприємства є можливістю ефективного функціонування в сучасних умовах. Однак вона потребує значного фінансового забезпечення. Сьогодні підприємства переважно за власний рахунок забезпечують цей вид своєї діяльності, але цього не достатньо, тому потребує розробки механізмів залучення додаткових коштів. У даній ситуації держава виступає як «основний партнер», підтримуючи підприємства за рахунок державних програм розвитку інноваційної діяльності на підприємствах та в країні в цілому.

Література.

1. Костецький В. Вплив інноваційної діяльності суб'єктів господарювання на інноваційний розвиток економіки держави. *Світ фінансів*. 2019. 1 (58). С. 132-144.
2. Гуща А.В. В.Г. Боронос, Ю.Ю. Романова Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств. *Ефективна економіка: електронне фахове видання* – 2019. №11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7445>.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Стренадко В. Р., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Будь-які зміни у банківській системі мають вплив на економічні процеси, що відбуваються в країні. Це спричинено тим, що всі процеси, які відбуваються впродовж економічного циклу, нерозривно пов'язані з діяльністю банківських установ.

Банківська система справляє значний, різнобічний вплив на життєдіяльність суспільства. Вона не тільки забезпечує акумуляцію вільних коштів та їх залучення в обіг, але є і механізмом перерозподілу грошового капіталу, важливим елементом розрахунково-платіжного механізму господарської системи України [4].

Розглянемо офіційні показники банківської статистики.

Станом на 01 вересня 2020 року ліцензію Національного банку України мали 74 банківські установи (з них 34 банка з іноземним капіталом). З початку 2020 року кількість функціонуючих банківських установ скоротилася на 3, а з 2017 року – на 14 установ [7].

Банківські активи станом на 01.09.2020 року становили 1651,6 млрд. грн. (на 01.09.2017 року вони склали 1251,0 млрд. грн.). Розмір кредитного портфеля на 01.09.2020 року становив 1062,7 млрд. грн. (на 01.09.2017 року він склав 974,2 млрд. грн.) [6].

* Науковий керівник – Малій О. Г., к.е.н., доцент